

SOS de la Catalunya buida per garantir el relleu generacional

Habitatge, connexions i mobilitat, els principals reptes de les comarques rurals, que han acusat manca de determinació política

Vista de Vallfogona del Ripollès | Ajuntament de Vallfogona del Ripollès

Tot i que Catalunya creix poblacionalment, no és així en diverses comarques on els darrers anys s'ha evidenciat que la manca de serveis, d'habitatge i de connectivitat fa que no tan sols en marxin veïns sinó que siguin poques les persones de fora que hi trobin cap atractiu per viure-hi.

La pandèmia ha provocat un efecte positiu: fer valdre els espais naturals i la vida a les zones rurals. El reequilibri territorial podria ser una realitat si els municipis més petits fan força per aconseguir el que és essencial: tenir els mateixos drets bàsics al camp que a la ciutat. La promoció del teletreball pot ser un punt de partida per afavorir-ho, ja que sense habitatge, sense Internet i sense carreteres en bones condicions pocs faran el pas.

Què s'ha fet en la passada legislatura?

Per equilibrar poblacionalment el país hi ha d'haver cases suficients als pobles. La Generalitat ha impulsat l'Agenda Urbana de Catalunya i l'Estratègia *País d'oportunitats, país viu*, així com un nou Pla Únic d'Obres i Serveis 2020-2024 (PUOSC) que finança projectes en municipis petits. S'han constituït comissions per treballar contra el despoblament i identificar prioritats en comarques com el Pallars Sobirà, l'Alt Urgell, la Terra Alta, la Ribera d'Ebre i les Garrigues.

Pel que fa a la banda ampla d'internet, s'han connectat totes les capitals de comarca a la fibra òptica i hi ha la previsió de fer-ho amb tots els municipis de més de 50 habitants al 2023. A més a més, s'ha iniciat el desplegament de la cobertura mòbil 5G, tot i que encara es troba en una fase inicial.

Més enllà de les autopistes de la informació que són necessàries per al teletreball, la vida als pobles

també pot ser només residencial i per a això la Generalitat ha presentat un nou sistema de Rodalies a Lleida, ha millorat les connexions del Bages amb Barcelona i s'ha encarregat a Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) el servei del corredor ferroviari Lleida-Cervera-Manresa, amb una gestió integrada amb la línia Lleida-la Pobla, amb previsió que entri en funcionament el 2024.

[noticiadiari]2/203934[/noticiadiari]

Pel que fa a les carreteres estan en marxa els projectes de millora de l'Eix Diagonal entre Vilafranca del Penedès i Igualada i la C-16 entre Berga i Bagà. Alhora, s'han adjudicat obres a la C-66 a Banyoles per posar-hi un tercer carril.

D'altra banda, continua avançant la tramitació de la vegueria del Penedès i la seva planificació territorial pròpia. Alhora, s'està elaborant el cos legal de la Llei del territori i la Llei de muntanya, per tal d'ordenar territorialment Catalunya. Urbanísticament s'han aprovat el PDU de l'activitat minera al Bages, el de l'aeròdrom de la Cerdanya, el de la revisió dels sòls no sostenibles de l'Alt Pirineu, els plans metropolitans de Girona i el Camp de Tarragona, entre d'altres.

Un dels punts més polèmics de l'equitat territorial és que la major part dels 9 parcs eòlics aprovats (<https://www.naciodigital.cat/noticia/214761/febre-parcs-eolics-entre-desequilibri-necessitat>) són de les demarcacions de Tarragona i Lleida, concretament al Baix Camp, la Conca de Barberà, la Ribera d'Ebre, la Segarra i l'Urgell.

Amb l'aparició de la pandèmia, els confinaments decretats inicialment per comarques van comportar perjudicis sobretot per al Segrià i la Conca d'Odena i, per aquest motiu, es van aplicar ajuts. Finalment, pel que fa a serveis, també s'han posat en marxa 21 nous jutjats en diverses localitats catalanes.

[noticiadiari]2/214967[/noticiadiari]

Quins reptes té el nou Govern?

A l'espera que les polítiques públiques reverteixin en més serveis i més possibilitats d'ocupació a les comarques més despoblades, el Govern afronta en aquesta nova etapa diversos reptes habitacionals, de connectivitat i de mobilitat.

Joaquim Miralles, alcalde d'Arnes i vicepresident territorial de la Terra Alta de l'associació de Micropobles de Catalunya (<https://www.micropobles.cat/>), afirma que una de les demandes que fa temps que porten reclamant és "una nova conselleria" que defensi l'àmbit rural i que es preocupi "d'aquelles zones que realment estan sofrint".

[noticiadiari]2/214761[/noticiadiari]

En aquest sentit, Miralles destaca que la manca d'habitatge als pobles és un problema per atraure nous veïns. "Les cases estan molt deteriorades i no podem oferir habitatge digne, de lloguer o de compra". En aquestes cases, a més, és necessària la instal·lació de la fibra òptica, que encara no ha arribat en molts municipis. "Algú que tingui aquelles eines bàsiques, connectivitat i un habitatge digne" podrà traslladar-se a viure fora de les grans ciutats, segons apunta Miralles.

"La gent cada cop s'està pensant més de deixar les ciutats i continuar treballant des dels pobles", alerta, i per això reclamen "rehabilitar totes aquelles cases que han quedat abandonades perquè ningú se'n fa càrrec". Els particulars sovint es troben amb l'impediment econòmic a l'hora de plantejar-se una rehabilitació i, per aquest motiu, es demana ajudes des del sector públic.

Finalment, Miralles reivindica arreglar el ferm de les carreteres per millorar la seguretat "el màxim possible" i facilitar un transport públic "a les capitals de comarca, allà on hi ha més indústria".

En l'àmbit concret, qüestions com la gratuïtat del tram de l'AP-7 entre Salou i la Jonquera -a l'estiu

d'aquest any- o l'impuls de noves infraestructures -per exemple, l'A-27 que ha de connectar el tram actual des de Valls fins a Montblanc i, més endavant, amb Lleida- haurien d'ajudar a la reactivació de l'economia de les comarques d'interior. També, intentar trobar un final d'obra per al canal Segarra-Garrigues per a l'agricultura, o la potenciació del sector turístic amb les marques pròpies de cada zona. Per treure-li una mica de pes a Barcelona, caldrà veure quin és el futur de la proposta de fer servir els aeroports de Reus i Girona com a complementaris del Prat.

Què podria fer una Catalunya independent?

Més enllà de la retòrica que una Catalunya independent podria gestionar "millor" els seus recursos, la diferència entre tenir o no un Estat independent és gairebé nul·la en aquest àmbit. Els partits independentistes prometen apostar per la lluita contra el despoblament, però en l'àmbit legislatiu no hi ha res que els impedeixi fer polítiques que ara mateix es consideren urgents per no incrementar els terrenys de la "Catalunya buidada". És, sobretot, una qüestió de prioritats.

[despiece]**Què proposen els partits?** (<https://www.naciodigital.cat/noticia/215057/eleccions-14f/programes-electoral-eleccions-catalanes-14f-eleccions-catalunya>)

- **Ciutadans:** Proposen impulsar la connectivitat amb fibra òptica i 5G a tots els municipis catalans i fomentar un turisme diferenciat dirigit als visitants d'entorns naturals.
- **Junts:** Proposen duplicar l'oferta de transport públic a demanda, especialment en àrees poc poblades, ajudes a la rehabilitació, continuar amb l'estratègia *País d'Oportunitats, País Viu*, i finalitzar el desplegament de la fibra òptica.
- **ERC:** Proposen invertir en infraestructures, entre elles a l'Eix Pirinenc entre Olot i Vielha; a curt termini fer realitat el TramCamp a Tarragona, atribuir a FGC la línia Lleida-Manresa i fer un pla de xoc a Rodalies, així com un cinturó entre Vilanova i Mataró per connectar les ciutats per l'interior.
- **PSC:** Proposen crear un Consorci d'Industrialització i Desenvolupament econòmic de Catalunya per tal de gestionar els recursos que arribin dels fons europeus. També, finalitzar el desplegament de la fibra òptica i el 5G a tot Catalunya.
- **Comuns:** Proposen fomentar la rehabilitació, elaborar una nova llei d'organització territorial de Catalunya, invertir en un pla de connectivitat digital, impulsar un pla d'inversions a la xarxa de carreteres, impulsar un pla d'inversions d'industrialització verda i sostenible, trens-tram de proximitat i recuperar la línia de tren orbital entre el Maresme i el Vallès Oriental, amb connexió amb Vilanova.
- **CUP:** Proposen invertir en el ferrocarril, crear un operador públic del transport públic i un gestor d'aeroports, ports i ferrocarrils, dotar de més competències els consells comarcals i crear una relació laboral entre persones grans que es dediquen al sector primari i el jovent que no té feina ni papers.
- **PP:** Proposen incrementar accions i campanyes per impulsar Catalunya com a destinació turística interior. No tenen programa específic per a l'equilibri territorial.
- **PDECat:** Proposen una fiscalitat específica per al món rural, crear territoris experimentals amb plena ocupació, construir els LOGIS Ebre, Montblanc i Penedès, crear una Secretaria de País Rural dins del Govern i garantir la connectivitat a tots els municipis.

[/despiece]

[plantillareptes]